

عمل آزاده :

مشکل‌القلم

صراحت

۱۳۲۶

انجمن

سلک‌منه موافق آثار جنده مع المعنون
دریج اینجا همچو اینجا
فیصل اولیور

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دنیا باحث هفت‌های رساله در

درس‌سعادت‌های نسخه‌سی ۰۵ پاره‌در

مؤسسی: ابوالعلاء زین‌العابدین - ح. اشرف ادیب

سننه‌لکی	القی آیلني	درس‌سعادت‌های
۳۰	۶۰	ولاياته
۴۰	۸۰	مالک اجنیده
۴۰	۸۰	اعداد:

تاریخ تأسیسی

۱۰ تیر ۱۳۲۶

قیراط‌دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضلله آلنیر

درس‌سعادت‌های پوسته‌ایله کوندریلیرسه ولایات بدی اخذ او لور

ایکنجه جلد

۱۲ ربیع ۱۳۲۷ پنجشنبه ۱۶ تیر ۱۳۲۵

عدد: ۴۷

کوره من . کوزک علمی باشقه ، عقلک علمی باشقه . عقل اپله بیلنه جک شیلر قلبده دوشونوله جک ، امعان نظر ایدیله جک . قرا کلقده کوز نصل کورمنه جهالت ایچنده قالان کوکل ده عبادا بالله حقایق ادرالک ایده من . ادرالک سلب ایدیلیرسے بوده برعونه کورلک در . (فانها لاتعنى الابصار ولكن تعنى القلوب التي في الصدور) .

ایشته قران کریم کوکلره نوردر . حقایق آنکه بیلئیر . معقولات صورت قطعیه ده اوسایده ادرالک او لنور .

— فقط (هذا) قرآن اشارت . (بصائر) ده جمع صبغه سی ، او حالده حمل نصل صحیح اولور ؟ اتحاد خارجی یوق . . . دینایرسه ، دیرز که : کرچه (هذا) قرآن اشارتدر ، فقط مندرجات اعتباریله حاوی اولدینی معلم دینیه ، شرایع و احکام الهیه بونلرک هر بریسی آیری آیری بونور بصیرت در . قرآنک محتوى اولدینی معلم دینیه ، شرایع الهیه دن هر بر حکم بر شرایع اولور . مجموعی بردن شرایع در . فقط شرایع توحید او لنور . بر پیغمبره تبلیغ او ننق اعتباریله بریجه احکام الهیه توحید او لنور . مفرد صبغه سیله بیان او لنور : « شرایع محمدیه » دینیر . بوایشته بواعتبار ایله در . یاخود قرآن کریمک محتوى اولدینی سورجلیله ، آیات جلیله اعتباریله .

(قدحاءكم بصائر من ربكم) آیت کریمہ سندہ ده اویله . قرآن جلیل بر کتاب قدسی نصابدر . فقط محتوى اولدینی ۱۱۴ سوره اجرای مبارکه سی اعتباریله جمهانیز . یعنی هر بر آیتی آیری بر بصیرت در . اصل که حضرت موسی یه (صلوات الله علی نبینا وعلیہ) جناب حق طقوز مجزه ویرمشدی . حضرت موسی او مجزه آنی بر رر کوستردی ، یعنی فرعون لعین ایمان ایتمه دی . (لقد علمت مالذل هؤلاء الارب السموات والارض بصائر) سن ده بیلیرسک . بیلیرسک ، فقط آنکه ایمان ایتمیورسک . عناد کدن ، کبر کدن ، عظمت کدن پیغمبر لکمی طانیایورسک . یوقسه بیلیرسک که بو طوقوز مجزه بی کیم بکا ویرمشدز . بونلر بصائر در . هر بری بر نور بصیرت در ، بدروقہ هدایت در . دوشونمی ، او بولده حیققی آکلامی . فقط سن بو بصائر دن محروم قالیورسک .

معجزه بی نور قابه تشییه ایدیسور . اصل بصیرت ، نور قلب در . یعنی انسانک رو حنده بر قابلیت فطریه ، بر استعداد وار . ایشته او در بصیرت . اکر قابایت محو اولورسه سوه اعتیاد ایله بر درجه بی کلیرکه ارتق نصیحت قولاغنه کیمن . دوشونمک ایسته من . جهل ایچنده بیان او لور . سوء اعتیاده ایهمک ایله باطل شیلر حق کورونور . نه دوشونمک ایستر ، نه دیکله مک . ایشته بودر « انطماس بصیرت » ، نور بصیرتک سونمی ۱۰۰ . یعنی استعداد ضایع اولیور . فمارت ، خلقت ، قابلیت کیدیبور . (فطرة الله التي فطر الناس عليها) یوقی ؟ نعوذ بالله بوزولورسه ، یعنی انسانک بر کرہ ذهنی قاریشیرسه صوکرا من شدده بوله ماز ، نهایت ضلالت کریوه سنه صبار . باطل شیلری حق ، حق شیلری ده باطل کورور . (صم بکم عی فهم لا يعقلون) ایشته بونلردر . کوزلری وار ، قولاقلری وار ، دیلاری ده موجود ؛ فقط الله بونناقفلر ، بوننکر نبوت کافر لر حقنده نه دیبور ؟

و ثقای اتحادینی چوزمش اولان بو بخت اونکی آملق ، کنندی شریعت . فطریه سنه اتباع ایدنلره بومنیع شری غایت حکم بر صورتده قایامق ایچون ، لیس کمته شیئی — لاتدرکه الابصار وهویدرک الابصار » بو یور مشدر .

حقیقت حالده پک قاصر پک واھی اولان وسائل و معلومات نسیمه سنه قایبله رق مقام رفع کبریا یه طوغری یوکسلیمیه چابالایان عقولک هو . ساتنه قارشی ایشته بو حکم جلیل اک بویوک بر مانعدر .

انسانک بوقدر متوع علومی ، بوقدر فهوذی حائز قوای عقلیه سی هب اونک قوئه ادرآکیه سیله بو خاکدان فانی آرمیندہ کی مجادله دامئی نتیجه سندن باشنه برشی دکلدر . حال بولیه اولدقدن صوکره بوقدر محدود بر علم ، بوقدر قاصر بر عقل ایله ایسرار بی نهایه کونک سری او لان ذات کبریانک ، او ذات فوق الخیالات تحديد صفاتنه قالقیشمی اونک کالنه بیان اولیان ذات جلیلنه کنهنی ادرالک چالیشمی چیلغلنلق دکلیدر ؟ هانکی عاقل تصور او لنه بیلرک علم لا هوتک بوتون افو امده عقل بشرله بر لکدہ ایلریله مک او زرده بر ترقی تدریجی به تابع اولدینی کوزله کورور طورکن صفات الشیه حقنده کنندی عقلانک ویره .

بیله جکی حکم ایله مستريح القاب او له بیلسین ؟

محمد فرید وجدى

محمد عاکف

مَوْلَىَ الْعَظَمَ

١٦ دریں — ٢٦ حینزان

اعوذ بالله من الشیطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم .

(هذا بصائر للناس و هدى و رحمة لقوم يوقنون . ام حسب الذين اجترحوا السیئات ان يجعلهم كالذين آمنوا و عملوا الصالحات سواء محياهم و مماتهم ساء ما يحكمون) صدق الله العظيم .

(هذا بصائر للناس) شو قرآن کریم ، ناسه ، بتون بنی آدمه بصیرتلدر ، قلب نورلری در . . .

« بصائر » بصیرت لک جمی در . چکن در سده ده بیان ایدلشدی . (البصرة لقب كالبصر للعين) نور بصر نصلسه بصیرت اطلاق او لان نور قلب ده اویله در . اکر حدقة العیندہ نور بصر اولمازسه کورمک قابل اولماز . قلب ده بولیه در . قلب ده بصیرت اولمازسه ، کوکلده نور اولمازسه او ده بر شیئی ادرالک ایده من . کوزله کوروله جک شیلر او لدینی کی ، عقل اپله بیلنه جک شیلر ده وار . عقلک بیلایکشی کوز

صالح ایشله‌مش اولان مؤمنله مانل طوته‌جعم . یعنی بویله صالحای مؤمنته اوله‌حق معاملاتی بونله‌دهمی یا بهم ؟ ... معامله کریانه ربانیه بونله‌دهمی تشميل اوله‌حق ظن ایدرلر ؟ هیچ بروقت مساوی طوتم . سیئات ارتکاب ایدنلر صالحات اعماله مواطن اولانله مانل اوله‌مازلر ، فقط اویله ظن ایدرلر .

(سواء محبهم و مهاتهم) نه اولدینی حالده او معامله‌یی یا مقلغمی ظن ایدیبورلر ؟

(سواء محبهم و مهاتهم) (سواء) «مستویا» دیمک . حالت او زره منصب . لکن ذوالحال اولوریا ، ذوالحال تعداد ایدر . (ضربت زیداً را کباً) کی . بوزاده‌هه بو معناجه‌در . چونکه ایکیستنده‌ده ضمیر وار . مکرک حسنات ، کرک سیئات ایشله‌ینلر . اوحالده حاليتده اشتراك ایتمش اولورلر . حاصل معنی نه اولور ؟ بویله ظن ایدیبورلر می بتون بخی آدم : حسناتی ، سیئاتی ایشله‌ینلر هیچ بر اوله‌حق ؟ نه جاتلری مساوی در ؟ نه مهاتلری . مؤمنلرک بالخاشه صالحای مؤمنینک حیات دنیویلری ده کافرلرک کنه بکزه من . مؤمنلرک دنیاده کی جاتی ینه راحت و سعادتہ مقارن در . زیرا قلبنده غل و غش یوق . الامه اعتمادی چوچ . دائماً کوکلی مطمئن ، قلبی مستریع . نعمت کلیرسہ شکر ، بلاکلیرسہ صبر ایدر . هیچ بروقت حیاتندن بیقمار . ربته کوسمز . مؤمن موحد هر شیئی اللهدن بیلیر . مکافاتی بکلر . باشنه برشدت کلیرسہ : — نه کنامه کفارتدر ، بوبنم جزای عملم در ... دیر . هنسلی اولور .

اما اعتقادی اولماز ، نعمت کانجه آزدقجه آزار : — بن استحقاقهم ایله نائل اولدم ... دیر . طغیان ایدر . آزار . طویماز . بتون دنیایه ملاک اولسے قناعت ایمز . ای می ؟ راحت می ؟ حرص ایله ، امل ایله ، کیچه کوندوز دیدنیکله راحت اولورمی انسان ؟ کوکلده قناعت اولماز ، (نحن قسمنا ...) سرینه مظهر اولمازده (لتجدن اشد الناس عداوة للذين ...) حرص ایله ، دائماً اوغراسمه ایله ، بونی غایه امل ایدنیکله ، حیات دنیویه می مقصد اقصا بیلله کله انسان اصلاً راحت یوزی کوره من .

اما مؤمن بیلیرکه بوعالمده مسافردر . نه قازانیرسہ کاردزه . اصل مقصدی سعادت اخزویه در . اونک ایچون نعمتہ شکر ، بلایه صبر ایدر . بوجهته دائماً مكافات کورور . کوکلی ده خوشدر . ذکر الله ایله قابی مطمئن در .

بونک ایچون مؤمنک حیاتی سعادت اولدینی کی ، مهانی ده بالکلیه سعادت در . منکر ایسه دنیاده ضلال ایچنده خائب و خاسر اولدینی کی ، حیات دنیویه می نهایت بولدقدن صوکراده عذاب اشد ایله معدب اولور .

انک ایچون حضرت پیغمبر برکون اصحاب صفحیه اویله خطاب ایتدی ... اصحاب صفحه که اونلر دائماً غنایه کیدرلر . دونجه مسجد

کوزلری ، قولاقلری ، دیللری اولمقله برابر بونلر صاغر ، کور ، دیلسزدلر . یعنی حواس سلیمه‌لرندن استفاده ایده‌میورلر . آفتزده برشیدن نصل استفاده اولنور ؟ ممکن می ؟ آرتق او درکه بهیمیه دوشمش . یالکن احتراصات نفسانیه یه قابیلمش . مجرد محسوسات عالمده پویان اوللور . فکرینی یالکن کندی هوستانه تخصیص ایتمش . هوای نفسانی یه ایچه باغلانش . حق و حقیقت نه در ، طانیاز . نه ایله اکنیزرسه کوکلی یالکن اونی بیلیر ، یالکن اونکله اوغراسیر . ایشته ضلات ، خذلان بودر . «نور بصیرتك سونسی» بوندن تعبیردر .

(وهدي ورحمة) قرآن کریم هدایت در ، رحمت عظیمه در . کیملره ؟ (لقوم یوقنوں) طالب یقین اولانله . یوقسے کندیني و همیاهه قاپدیرمش . دوشونه‌جک استعداد بیله قلاماش ، اول درجه قابی قارآرمش ، فکری باطل ایله الفت ایتمش که حق و حقیقت نه در ، دوشونمک ایسته‌میور . شکوک و شباهت ایچنده قالمش . (فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرض) اوغلت کیرمش ، قلبی یه مش . استعداد فطریسی کیتمش . بویله کیمسله ره قرآن نه بیار ؟ .. کندک طالب یقین اوله‌جقسک . قرآنی دیکلدکه ایمانک قوت بوله‌حق . اساساً ایمان اولمازسه نهیاپسون قرآن ؟ .. هرشیده اساس عقل در . عقلنی صرف ایتمزه یالکن دیکلدکله شفایاب اوله‌ماز . (وتنزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنين ولا يزيد الظالمين الا خسارا) ظالمدر قرآنی دیکلدکه خسارلری آرتار ، ضررلری چوغالیر . یعنی اونی ده انکار ایدر . کفری تضاعف ایتدکه ایدر . بر درجه یه کلیرکه قابل تداوی اوله‌ماز . اما مؤمنله شفادر . اساساً بیلیور ، اه و پیغمبه ایمانی وار . قرآنک دلائی ایشتدکه ، براهین جلیله‌سننه صرف ذهن ایتدکه عقیدسی تأید ، قابی تنور ایدر . نور ایمان آرتدکه آرتار . شیمدی نهیبورر ؟ (ام حسب الدين اجترحوا السیئات ان نجعلهم كالذين امنوا و عملوا الصالحات) «ام» کله‌سی ، معلوم ، بوراده ام منقطعه در . استفهام معناسی متضمندر . «بل» ده بر کلامدن دیکر کلامه انتقال ایچون در . تضمن ایتدیکی استفهام انکاری . (ام حسبتم ان تدخلوا الجنة) کی . اما انکار واقع دیکدر . بیلیور سکز ، بلاعنه استفهام انکاری ایکی درلو در : یا وقوعی انکار . بویله می در ؟ یعنی دکلدر . یاخود واقعی انکار . یعنی بوایش بویله می اولسون ؟ بونک بویله اویلسی لا یقمیدر ؟ (أَتَعْصِي رَبِّكَ؟) سن ربکه عاصی می اوله‌جقسک ؟ یعنی عصيان روانی ، لا یقیی ؟ ایشته بوراسی ده بویله در . (ام حسب الدين اجترحوا السیئات) دائماً سیئاتی کسب ایدنلر ، کفر و معصیت ایچنده قالمش ، انواع ضلاله کرفتار اولمش بولونانلر ظن ایدیبورلر می که ، یعنی بوظنلری صحیح اوله‌بیلیر می ، بویله ظن او نور می ؟ بوظن باطلدر . کیچه کوندوز سیئات ارتکاب ایدرلر ، بونکله برابر ینه ظن ایدرلر ، (ان نجعلهم كالذين امنوا و عملوا الصالحات) اميد ایدرلر ، ظن ایدرلر که بن عظیم الشان اونلری هم ایمان ایتمش ، هم ده عمل

خایر ، خایز . بزیکلر ک حیاتی سفیلانه در . بیک درلو اضطراب ایله ،
هوا و هوس ایله مالامال در . حیاتلری بویله اولدینی کبی ، مماتلری ده
خسران اندر خسران . خسران ابدی ، هلاک سرمدی .

(ساه مایخکمون) بویله ظن ایدرلر ، عادتاً بویله اعتقاد ایدیبورلر :
« صانکه اوئللر نه ، بز نه ؟ اوئلزده اولور ، بزده » حالبوک اصل
حیات اولومدن صوکرادر . اصل انسان او حیاتی حیات بیله جك .
اصل سعادتی اوراده کورمکه چالیشتمی . جسم فادر ، بقاوی یوق .
روح ایسه باقی در ، قاپذیر اولماز . قالب چورور ، بدن طوبراق
اولور ، باشقه عناصره منقاب اولور . فقط روح باقی در . الله ،
اسکی بدنله اونی برلشیدیره جك . عمله کوره مکافات ، محاذات
ایده جك . حیات ده ، ممات ده اوراده . سعادتی اوراده تأمین ایتمی .
ایشته بونلر ظن ایدیبورلر که هر کس کندیلری کبی ذلتله یشار ،
صوکرا حمو اولور ، بیت . یاخود اویله فرض ایدیبورلر ، تخمین
ایدیبورلر :

هایدی دېلم که آخرت اولسون . لکن البت بز آخرتده ده
بالاترین اوله جغز . جتىلرک باش تېلرنده بولنه جغز .
— نیچون ؟

— باقسک آ ، دنیاده نهره نائل اولمسن ! ..
(و مانحن اکثر اموالاً واولاداً)

باق حیبیم ، کافرلر ، نه دیبورلر : — مالن چوق ، اولادمن
چوق . اللهک نه قدر مقبول قوللری بز . بزه نهر ویرمش . اموالن
چوق ، اولادمن کثیر . ارتق بز مذهب اولور بیز ؟ دنیاده بوقدر
نعمتلره مظہر اولمشکن آخرتده نهدن خسراندھ قالەم ؟ مادام دنیاده
طالعی قوللاری بز ، بجهنممه کېرسک کوزل ، سرین بیریده بولونه .
جغز . شانسمنز بویله قوتلى ...

یا بو دیمکدر ، که بعضاً نصريح ایدرلر . فقط کلام نهیده
مساعددر ؟ دیرلرکه : — بزم مالمز چوق ، اولادمنی طوب ییقماز .
هانکی ملاشكه کلیر ؟ هانکی زبانی قارشی طوره بیلیر ؟
باخصوص که شو آیى ایشتىدلر : (علیها تسعة عشر) جهنم
او زینه موکل اون طقوز ملک وار . بونی ایشىدنجه نه ایدی او
قوتلى بربهلوان ، اویله دیدی :

— نه قورقىورسکز ؟ اون طقوز ملک ایش . اون دانسى بن
يافه لارم . سزده ارتق يوز کىشى ، بیک کىشى طقوز دانه سنك حقىدىن
کله مىسىكز ؟ .

بویله اکاندىلر ، (وماجعلنا اصحاب النار . . .)

صوکرا بو آيت جليله نازل اولدی . (علیها تسعة عشر) دینىجە :
— نهدر بونلر ؟ دیديلر . اون طقوز کشىنى نه حکمی وار ،
قىرار كېرىز . دنیاده نصل کىمسە بزه غلبه ایده میوز ، آخرتده ده
اویله . صوکرا الله جواب ويردى :

ده يتارلر . قشلەلری ، عبادتخانەلری هپ اوراسى . لوچیوز کىشى
قدردی بونلر . ايشلری کوجلاری غزا ایله عبادت . اما اویله
تببل درويشلر کبی دکل . بونلر دائماً مجاهده ايجنده ، کرک نفس
ایله ، کرک دشمن ایله دائماً نیچەلشیورلر .

آليش ويريش ، ائكين ، تجارت ... اویله شىيلر یوق . دائماً
عبادلله مشغول . غز ایله کيدرسەدە عبادت ، دونرسەدە يىنە عبادت .
(رجمنامن الحهاد الا صغرى الى الحهاد الا كبر) جهاد ایله غز ایله کيدر ، اعدا
ایله اوغر اشىر ، مسجدە كلير ، نفسىلە نیچەلشىر . خالص مخلص مؤمنلر
مجاهده دن خالى اولمازلر . نفسىز الكبۈر دشمن در . اوته کى جهاد کوچك
جههـادر . اوئك ایچۈن بىز غزادن دونوشىدە . لەطان انييا اویله
بىورمىشدى :

— شىمىدى کوچك غزادن بىوك غز ایله کلدىكىز ! ..

اصل نفس زى دائماً شە سوق ایدر . انس و جن شيطانلىرى
وار . يالكىز کوزه کورۇنلىرى خاطرە كىتىرمە . کورۇنلىرى دها
مضىدر . نىچە منافقىل وار . دائماً بزه دشمنلک ایدر . كىمى اعتقاد
مزى بوزمۇغە چالىشىر :

— شۇنى اىستېيك ، بونى اىستېيك ! .. دير . هم دنیامىزى حمو
ايدرلر ، هم آخرغىزى . جهاد دن خالى دکلز . کوزه کورۇن دشمنلر :
« محاربه اىستىم » دىبور . سەن دە كىدرىشك . اىشىنە كلىرسە محاربه
ايدرسك . نە قدر سوررسە سورسون ، يىنە موقۇت بىزماندر . اون
سەنە ، يىكىمى سەنە ، هەنە اىسە يىنە بىنەتىنى وار . اما اىجمىزدەكى
محاربەلر ، اعداي باطنە ، نفسىلە ، شيطانلە مجاهده ، او دائى ئىدەر .
اوئك ایچۈن حضرت پىغمەر افندىمن اوکا « بىوك جهاد » دىبور .
شىمىدى اىشته اصحاب كىزىن افندىلر مىزدىن بویله بىر جماعت واردى .
اينى كوجى يالكىز جهاد ایدى . بونلاره خطاباً اىشته حضرت رسول
اکرم بىورمىشدر :

— اصل يشامق سىزك يشامە كىزدر ...
غبطە ايدردى . امتى ترغىب ایدر . كوكللىرنده غل و غشى
يوق ، كېرىيوق ، حىسىد یوق . دينە خدمت ، ملتە خدمت . . .
بىتون املالرى بو . دينى نشر ايمىك ، دشمنه قارشى مدافعاً ايمىك ،
حقوق اسلامىيىيى مخافظە ايمىك ، سلطان انييانك يولنه قربان اولقى ..
بوندىن بىوك حیاتى اولور ؟ كوكللىرى راحت . چونكە امنىيەلرى
مشروع .

— حیات سىزك حیاتكىز . ممات ده سىزك مماتكىز ! .
اکر اویله يشايە بىليرسەك دنیا و آخرتك معموردر . كوكلنىدە
حرص و حسىد اولماسون ، فنا اعتقادلر بولۇناسون . (فلەجىنە حیوة
طىيە) آيت كىيەسنىڭ مصادق عاليسىنى اكلاسەك اىشته حیات او .
بونك ماتى ده اویله اولور . (يىچى سعيداً ، يىوت سعيداً) .

انك ایچۈن رب العالمين بىورور : بوسىئاتى ارتىكاب ايدن حىفلى
ظن ايدرلرى كە بن اونلارى صلحىاي مۇمنىنە مساوى طوقەجىم ؟

اوٹ بوڈات محترم روپیہ دکی مسامان قارداشلر من درین بر خواب غفلت و عطالت ده اویودقلری بزرگاند، یکرمی او تو ز سنہ اول اور ته یہ چیقدی، بتون روپیہ مسلمانلرینک فکر لرینی حرکتہ کتیر دی۔ قریمده «ترجمان» غز تھنی نشر ایله ایشہ باشلا بہرق پک چوق مقاہلری بالعموم مطبوعات اسلامیہ ده پک بیوک بر تائیر کوستردی۔ بوکون اسلامیتک الکھری بلادنہ بیله اسماعیل بک غصبرنسکی نامی معروف در بو نجہسنه لردنبری ایشی کو جنی مسلمانلرک ترقی و تعالیسنه حصر ایتشن و خیلی دن خیلی یادہ موفق او لمشدیر۔ ترکستان، بخارایہ، جزایر، مصعرہ کیدرک بتون عالم اسلامی یقیندن تدقیق ایتشندر، مسلمانلرک صفحات حیاتی حقنده بیوک بر وقوف و تحریبے حاصل ایلمشدیر۔ ایشته شمدی بو همیں ذاتی ارمندہ محیطمزدہ کورمکہ بختیار بولنیورز، کون کون کندیلریه ملاقات شرفہ مظہر اولادق۔

بو هفتہ ظرفندہ تحصیل ابتدائیک شرق و غرب دکی صفحات تاریخی و بونک جیات و معيشتہ اولان تائیری ایله ممالک عثمانیہ ده تطیق و تعمیمی حقنده مهم بر قو نفرانس ویرہ جکار در، استانبول ده بولونان بتون قارئلر منہ شو فرستی فوت ایتمیہ رکہ بو محترم ذاتی دیکله مکہ شتابان اولملزی توصیہ ایدر ز، کونی۔ ساعتی ده آیریجہ یومی غز ته لر لہ اعلان اپدیلہ جکدر۔

بروگرام

۱ - زمان قدیمده [بابلیلر، مصلیلر، دو والیلر، یونانیلار ده] مکتب تحصیل ابتدائی۔

۲ - ازمنہ متوضطہ ده اوروپا ده و ممالک اسلامیہ ده تحصیل ابتدائی۔

۳ - زمان حاضر ده اوروپا ده تحصیل و مکانب عمومیہ۔

۴ - تحصیل ابتدائی عمومینک ممالک عثمانیہ نک احوالنہ کورہ تطیق واجر اسی۔

۵ - تحصیل ابتدائیک تسہیلی۔ اصول تدویس۔ اصول صوتیہ و بواسوٹک روپیہ مسلمانلری آرائندہ تطیقی و بو سایدہ اخراز اولونان موقیمات۔

قو نفرانسہ احمد مدحت افندی حضرت لرینک اشتراکری ده مأمولدر۔

...

استاد محترم مناسنی اسماعیل حق افندی حضرت لری ان شالله یاین آیاصوفیہ دوس تقریر بیورہ جقلدر۔

اونلری بن ملک یاپشم، اما چون ۱۹ ادری؟ او ده بر قته در، دوشونی، عبرت آلمی، هر شیندن آکام او له ماز سکن شاشقینلر!

بومعنای ده احتمال وار، «بزه زوال یوق» دیہ تصریح ایمیورلر۔ (مالکم من زوال) یمین ایدر دیکر زکه: «بزه زوال یوق»، اللہ سلطونه ایمان کنر یوقدی، «هیچ زوال پوچ بزه» دیر، دیکر ز، او قدر امللر او زاتمش سکن، او قدر کنندی منافق کنری تامینه چالیشمیش سکن۔

ایشته بولیه قوتلی خریفلر، قوتلرینه کو وہ منتشر، جالبوکه نہ عبرت لر کوستیور الله، بونجہ اصحاب جاہ دنیا یہ طاپمشلر، الله عافت جله سنبی آلت اوشت ایتشن، تاج و تختنی باشنه چیرمش، بوزمانلر ده نہ عبرت لر کو زیورز، کنندینه مغفور اولانلر نہ کی فلاکت لر دو شدی، نہ درلو کر دابلر یووار لاتدی، یقیناً کور دک،

ایشته مشرکار ده اویله دیدیلر: (و مانحن اکثر اموالاً و اولاداً) مال دیر سهک مال، بتون دنیانک مالی بزم، ثروت و سامان صاحبی اولمشلر، فاصلہ طولو سی آلتون، کاروانلر طولو سی امتعہ، اولاد و انصاب... او قدر چوق که عقاللر حیرت ایدر، بتون خاق بربرینه کرفت ایندیلر، دین علیه افرا ایدر لر دی، لکن نہ یاہ، بیلدیلر؟ حضرت کبرتی ده بدر غز اسندہ او چیزو مسلمانه قارئی طور دیدیلر، بدر غز اسی کافر لر کوزنی چوق بیلدیلر مشدی، ایشته بولیه سرنکون اول بیلر، قارشو طوره بیلدیلر می؟ بونلر دن عبرت آلمیان منافقن مغورو، اولورلر، کیمی قوتنه، کیمی ثروتنه، جالبوکه هباء منتشر، نہ قوتدن، نہ ثروتدن هیچ نام و لشان قلمادی،

(ساء ما يحكمون) بودر ایشته، بونلر نہ فنا حکم ایدر لر نہ شاشقینجہ اعتقاد ده بولنورلر، مغورو اولورلر، نہ سلطونه قارئی طور ماق امیدینه دوشیورلر، صاححا ایله اشتیا مساوی طوتولماز، سینثیت ایشلینلر سرنکون اولور، صلحای مؤمنین سلامت بولور، حیاتی ده اونلر ک سعادت، مماثی ده، اصل شایان غبطہ اونلر در، الله جملہ منہ حسن عافیتلر احسان بیور سون، آمین.

۶۱ نجی درسک صوک

سیمکھی چھٹو

اسماعیل بک غصبرنسکی حضرت لری

طرفندن قو نفرانس

بوڈات محترم قارئین کرامز جه مجھوں دکلدر، (مسلمانلر قو نفرہ می) حقنده مصدر ده ایراد بیور دینی نطق مهمنی ۴۲ نجی نسخہ منی ترین ایلمش ایدی بوندن دھا اول ۳۹ نجی نومرو لدہ مندرج روپیہ تور کار-ینک حرکات فکریہ سیاسیہ و اقتصادیہ لرینه داڑ قو نفرانس ده بو محترم وغیور ذاتک خدمات مبروہ می روپیہ دکی مسلمان قرداشلر منک حیات علمی و اقتصادیلری حقنده اولان تائیراتی تصویر او لئنن ایدی،